

Hallituksen esitys Eduskunnalle laeiksi elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 8 §:n, maatilatalouden tuloverolain 6 §:n ja tulo- ja varallisuusverolain 29 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Yrittäjien eläkelain ja maatalousyrittäjien eläkelain nojalla suoritettut pakolliset maksut ehdotetaan säädettäväksi verotuksessa luonnollisiksi vähennyksiksi. Vaihtoehtoisesti verovelvollisella olisi oikeus vähentää ne tulo- ja varallisuusverolain mukaisena kokonaistulosta tehtävänä vähennyksenä. Tulopoliittisen kokonaisratkaisun yhteydessä sovitun vuoden 1982 heinäkuun alusta voimaan tulevan maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain mukaan suoritettujen

pakollisten maksujen vähentämisoikeuteen ehdotetaan sovellettaviksi vastaavanlaisia säännöksiä.

Lait on tarkoitus saattaa voimaan sen jälkeen, kun eduskunnan käsiteltävänä oleva maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaki on vahvistettu. Säännöksiä ehdotetaan sovellettaviksi ensimmäisen kerran vuodelta 1982 toimitettavassa verotuksessa.

PERUSTELUT

1. Nykyinen tilanne ja ehdotetut muutokset

1.1. Yrittäjien eläkelain ja maatalousyrittäjien eläkelain mukaiset maksut

Tulo- ja varallisuusverolain 29 §:n 1 momentin 5 kohdan mukaan yrittäjien eläkelain (468/69) ja maatalousyrittäjien eläkelain (467/69) nojalla suoritettut maksut saadaan vähentää kokonaistulosta valtion- ja kunnallisverotuksessa ilman ansiotulon määrään perustuvaa rajoitusta.

Yritysverotustoimikunta ehdotti mietinnössään (komiteanmietintö 1980: 42) eläkevakuutusmaksujen vähentämisoikeutta koskevia säännöksiä selvennettäväksi. Tämän mukaisesti ehdotetaan, että yrittäjien eläkelain ja maatalous-

yrittäjien eläkelain mukaiset pakolliset vakuutusmaksut olisivat elinkeinonharjoittajan ja maatilatalouden harjoittajan luonnollisia vähennyksiä tulo- ja varallisuusverolaissa säädetyin rajoituksin. Oikeus- ja verotuskäytäntö on tältä osin ollut jonkin verran horjuva, joten selvettävän säännöksen ottamista lakiin voidaan pitää perusteltuna. Ehdotuksen mukaan vakuutusmaksut otettaisiin ensisijaisesti huomioon ammatti-, liike- tai maatilatulolähteen luonnollisena vähennyksenä. Jollei näitä maksuja ole vähennetty luonnollisena vähennyksenä elinkeinoverolain tai maatilatalouden tuloverolain mukaan, verovelvollisella olisi oikeus vähentää maksu tulo- ja varallisuusverolain mukaisena kokonaistulosta tehtävänä vähennyksenä. Edellytyksenä tälle vähentämisoikeudelle olisi, että verovelvollinen tekee siitä vaatimuksen vero-

ilmoituksessaan. Tällainen vaatimus elinkeinonharjoittajan on aiheellista tehdä silloin, kun elinkeinotulolähde on tappiollinen ja yrittäjä mahdollisesti aikoo lopettaa liiketoimintansa. Tällöin maksu otettaisiin huomioon henkilökohtaisen tulolähteen tappiota kunnallisverotuksessa vahvistettaessa ja tulisi tappioon sisältyvänä vähennettäväksi myöhemmin kertyvistä henkilökohtaisista tuloista. Jollei tällaista vaatimusta olisi tehty ja tulolähde lakkaa, jäisi maksu vähentämättä muiden luonnollisten vähennysten tavoin.

Edellä esitetyn perusteella ehdotetaan, että elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 8 §:n 4 kohtaan ja maatilatalouden tuloverolain 6 §:n 1 momentin 1 kohtaan otetaan säännös yrittäjien eläkelain ja maatalousyrittäjien eläkelain mukaisten maksujen vähentämisoikeudesta. Maatalousyrittäjien eläkelain soveltamispiiriin kuuluvat myös kalastajat, joita saatetaan verottaa myös elinkeinoverolain mukaan, samoin kuin joissakin tapauksissa myös turkistarhajat. Jotta nämä elinkeinonharjoittajat voisivat vähentää maatalousyrittäjien eläkelain mukaisen vakuutusmaksun liikutulostaan, ehdotetaan, että myös elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 8 §:n 4 kohtaan otetaan säännös maatalousyrittäjien eläkelain mukaisen vakuutusmaksun vähentämisoikeudesta. Tulo- ja varallisuusverolain 29 §:n 1 momentin 5 kohtaan ehdotetaan otettavaksi säännös vaihtoehtoisesta kokonaistulosta tehtävästä vähennyksestä, jos verovelvollinen on veroilmoituksessaan tehnyt siitä vaatimuksen.

1.2. Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaki

Tulopoliittisen kokonaisratkaisun yhteydessä sovittiin maatalousyrittäjille toteutettavasta pakollisesta tapaturmavakuutusturvasta, joka tulee voimaan 1 päivänä heinäkuuta 1982. Tätä koskeva hallituksen esitys (HE n:o 1/1981 vp.) on parhaillaan eduskunnan käsiteltävänä. Kun pakollisen tapaturmavahinkoturvan nojalla saadut etuudet ovat veronalaista tuloa vuodelta 1982 toimitettavasta verotuksesta lähtien, on myös tapaturmavakuutusmaksut voita-

va vähentää maatilatalouden tuloverolain mukaisina vähennyksinä verotuksessa. Tämän vuoksi ehdotetaan, että maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain mukaiset maksut rinnastettaisiin edellä selostettuihin eläkevakuutusmaksuihin ja säädettäisiin samoin edellytyksin luonnollisiksi vähennyksiksi, jollei verovelvollinen vaadi niitä vähennettäväksi kokonaistulosta tehtävänä vähennyksenä. Tämän sisältöinen säännös ehdotetaan otettavaksi maatilatalouden tuloverolain 6 §:n 1 momentin 1 kohtaan ja tulo- ja varallisuusverolain 29 §:n 1 momentin 5 kohtaan. Koska maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain soveltamispiiriin kuuluvat myös kalastajat, ehdotetaan elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 8 §:n 4 kohtaan otettavaksi vastaava säännös, jotta kalastuselinkeinoa harjoittavalla olisi oikeus vakuutusmaksun vähentämiseen elinkeinotulosta.

2. Esityksen taloudelliset vaikutukset

Eläkevakuutusmaksujen vähentämisoikeutta koskeva säännös on viimeaikaisen oikeuskäytännön mukainen, joten sillä ei ole merkitystä verotuloihin.

Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain mukaisia pakollisia maksuja on vuodelta 1982 arvioitu kertyvän noin 9 miljoonaa markkaa ja vuodesta 1983 lähtien noin 32 miljoonaa markkaa vuodessa. Vakuutusmaksuvelvollisten lukumäärä on noin 240 000. Vähennysoikeudella ei ole merkittävää verotuloja vähentävää vaikutusta.

3. Voimaantulo

Laki on tarkoitus saattaa voimaan sen jälkeen, kun maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaki on vahvistettu. Säännöksiä sovellettaisiin ensimmäisen kerran vuodelta 1982 toimitettavassa verotuksessa.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki**elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 8 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan elinkeinotulon verottamisesta 24 päivänä kesäkuuta 1968 annetun lain (360/68) 8 §:n 4 kohta näin kuuluvaksi:

8 §

Edellä 7 §:ssä tarkoitettuja vähennyskelpoisia menoja ovat muun ohessa:

4) elinkeinotoiminnassa työskennelleiden henkilöiden palkat, heidän ja heidän omaistensa eläkkeet ja työsuhteeseen perustuvat avustukset sekä työntekijöiden ja heidän omaistensa eläke-, sairauskorvaus-, työkyvyttömyyskorvaus- tai muiden niiden kaltaisten oikeuksien ja etujen järjestämisestä johtuvat vakuutus- ja muut sellaiset maksut, kuitenkin niin, että yrittäjien eläkelakiin (468/69), maatalousyrittäjien eläkelakiin (467/69) ja maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslakiin (/) perustuvat mak-

sut ovat vähennyskelpoisia vain tulo- ja varallisuusverolain 29 §:n 1 momentin 5 kohdassa säädetyin rajoituksin, ja maksut työnantajan perustamalle itsenäiselle eläkelaitokselle tai eläkesäätiölle ovat vähennyskelpoisia vain siihen määrään asti, joka vakuutusteknillisten perusteiden mukaan tarvitaan säätion tai laitoksen eläke- tai muista sellaisista sitoumuksista johtuvan vastuun peittämiseen,

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 198 . Sitä sovelletaan ensimmäisen keran vuodelta 1982 toimitettavassa verotuksessa.

2.

Laki**maatilatalouden tuloverolain 6 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 15 päivänä joulukuuta 1967 annetun maatilatalouden tuloverolain (543/67) 6 §:n 1 momentin 1 kohta näin kuuluvaksi:

6 §

Edellä 4 §:ssä tarkoitettuja tulon hankkimisesta tai säilyttämisestä johtuneita vähennyskelpoisia menoja ovat muun ohessa:

1) maataloudessa työskennelleille henkilöille rahassa maksetut palkat, heidän ja heidän omaistensa eläkkeet ja työsuhteeseen perustuvat avustukset sekä työntekijöiden ja heidän omaistensa eläke-, sairauskorvaus-, työkyvyttömyyskorvaus- ja muiden niiden kaltaisten oikeuksien järjestämisestä johtuvat vakuutus- ja muut sellaiset maksut, kuitenkin niin, että maatalousyrittäjien eläkelain (467/69) ja maa-

talousyrittäjien tapaturmavakuutuslain (/) perusteella suoritettut maksut ovat vähennyskelpoisia vain tulo- ja varallisuusverolain 29 §:n 1 momentin 5 kohdassa säädetyin rajoituksin ja että verovelvollisen perheenjäsenen palkka ja muut etuudet ovat vähennyskelpoisia 7 §:ssä säädetyin rajoituksin;

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 198 . Sitä sovelletaan ensimmäisen keran vuodelta 1982 toimitettavassa verotuksessa.

3.

Laki

tulo- ja varallisuusverolain 29 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 31 päivänä joulukuuta 1974 annetun tulo- ja varallisuusverolain 29 §:n 1 momentin 5 kohta, sellaisena kuin se on 21 päivänä joulukuuta 1979 annetussa laissa (972/79), näin kuuluvaksi:

29 §

Verovelvollisella on oikeus vähentää:

5) omasta ja perheenjäsenensä eläkevaikutuksesta, ei kuitenkaan kertamaksullisesta, suorittamansa maksut, enintään 15 prosenttia ansiotulon määrästä. Lyhytaikaisissa työsuh-teissa olevien työntekijäin eläkelain (134/62) 1 a §:n 2 momentin nojalla suoritettut pakolliset maksut saadaan kuitenkin vähentää edellä tarkoitetun rajoituksen estämättä. Yrittäjien eläkelain, maatalousyrittäjien eläkelain ja maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain (/) nojalla suoritettut pakolliset maksut saadaan niin ikään vähentää kokonaistulosta edellä

tarkoitettun rajoituksen estämättä, jos verovelvollinen on tehnyt tätä koskevan vaatimuksen veroilmoituksessaan ja edellyttäen, että maksua ei ole vähennetty elinkeinotulon verot-tamisesta annetun lain 8 §:n 4 kohdan nojalla elinkeinotoiminnan tulosta tai maatilatalouden tuloverolain 6 §:n 1 momentin 1 kohdan no-jalla maatilatalouden tulosta; sekä

Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 198 . Sitä sovelletaan ensimmäisen ker-
ran vuodelta 1982 toimitettavassa verotuksessa.

Helsingissä 25 päivänä syyskuuta 1981

Tasavallan Presidentin estyneenä ollessa

Pääministeri

MAUNO KOIVISTO

Ministeri *Mauno Forsman*

1.

Laki**elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 8 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan elinkeinotulon verottamisesta 24 päivänä kesäkuuta 1968 annetun lain (360/68) 8 §:n 4 kohta näin kuuluvaksi:

*Voimassa oleva laki***8 §.**

Edellä 7 §:ssä tarkoitettuja vähennyskelpoisia menoja ovat muun ohessa:

4) elinkeinotoiminnassa työskenneilleiden henkilöiden palkat, heidän ja heidän omaistensa eläkkeet ja työsuhteeseen perustuvat avustukset sekä työntekijöiden ja heidän omaistensa eläke-, sairauskorvaus-, työkyvyttömyyskorvaus- tai muiden niiden kaltaisten oikeuksien ja etujen järjestämisestä johtuvat vakuutus- ja muut sellaiset maksut, kuitenkin niin, että maksut työnantajan perustamalle itsenäiselle eläkelaitokselle tai eläkesäätiölle ovat vähennyskelpoisia vain siihen määrään asti, joka vakuutusteknillisten perusteiden mukaan tarvitaan säätiön tai laitoksen eläke- tai muista sellaisista sitoumuksista johtuvan vastuun peittämiseen,

*Ehdotus***8 §**

Edellä 7 §:ssä tarkoitettuja vähennyskelpoisia menoja ovat muun ohessa:

4) elinkeinotoiminnassa työskenneilleiden henkilöiden palkat, heidän ja heidän omaistensa eläkkeet ja työsuhteeseen perustuvat avustukset sekä työntekijöiden ja heidän omaistensa eläke-, sairauskorvaus-, työkyvyttömyyskorvaus- tai muiden niiden kaltaisten oikeuksien ja etujen järjestämisestä johtuvat vakuutus- ja muut sellaiset maksut, kuitenkin niin, että yrittäjien eläkelakiin (468/69), maatalousyrittäjien eläkelakiin (467/69) ja maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslakiin (/) perustuvat maksut ovat vähennyskelpoisia vain tulo- ja varallisuusverolain 29 §:n 1 momentin 5 kohdassa säädetyin rajoituksin, ja maksut työnantajan perustamalle itsenäiselle eläkelaitokselle tai eläkesäätiölle ovat vähennyskelpoisia vain siihen määrään asti, joka vakuutusteknillisten perusteiden mukaan tarvitaan säätiön tai laitoksen eläke- tai muista sellaisista sitoumuksista johtuvan vastuun peittämiseen,

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 198 . Sitä sovelletaan ensimmäisen keran vuodelta 1982 toimitettavassa verotuksessa.

Laki

maatilatalouden tuloverolain 6 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 15 päivänä joulukuuta 1967 annetun maatalouden tuloverolain (543/67) 6 §:n 1 momentin 1 kohta näin kuuluvaksi:

Voimassa oleva laki

6 §.

Edellä 4 §:ssä tarkoitettuja tulon hankkimista tai säilyttämisestä johtuneita vähennyskelpoisia menoja ovat muun ohessa:

1) maataloudessa työskennelleille henkilöille rahassa maksetut palkat, heidän ja heidän omaistensa eläkkeet ja työsuhteeseen perustuvat avustukset sekä työntekijöiden ja heidän omaistensa eläke-, sairauskorvaus-, työkyvyttömyyskorvaus- ja muiden niiden kaltaisten oikeuksien järjestämisestä johtuvat vakuutus- ja muut sellaiset maksut, kuitenkin niin, että verovelvollisen perheenjäsenen palkka ja muut etuudet ovat vähennyskelpoisia 7 §:ssä säädettyin rajoituksin;

Ehdotus

6 §

Edellä 4 §:ssä tarkoitettuja tulon hankkimista tai säilyttämisestä johtuneita vähennyskelpoisia menoja ovat muun ohessa:

1) maataloudessa työskennelleille henkilöille rahassa maksetut palkat, heidän ja heidän omaistensa eläkkeet ja työsuhteeseen perustuvat avustukset sekä työntekijöiden ja heidän omaistensa eläke-, sairauskorvaus-, työkyvyttömyyskorvaus- ja muiden niiden kaltaisten oikeuksien järjestämisestä johtuvat vakuutus- ja muut sellaiset maksut, kuitenkin niin, että maatalousyrittäjien eläkelain (467/69) ja maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain (/) perusteella suoritettut maksut ovat vähennyskelpoisia vain tulo- ja varallisuusverolain 29 §:n 1 momentin 5 kohdassa säädettyin rajoituksin ja, että verovelvollisen perheenjäsenen palkka ja muut etuudet ovat vähennyskelpoisia 7 §:ssä säädettyin rajoituksin;

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 198 . Sitä sovelletaan ensimmäisen kerran vuodelta 1982 toimitettavassa verotuksessa.

3.

Laki**tulo- ja varallisuusverolain 29 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 31 päivänä joulukuuta 1974 annetun tulo- ja varallisuusverolain 29 §:n 1 momentin 5 kohta, sellaisena kuin se on 21 päivänä joulukuuta 1979 annetussa laissa (972/79), näin kuuluvaksi:

*Voimassa oleva laki***29 §.**

Verovelvollisella on oikeus vähentää:

5) omasta ja perheenjäsenensä eläkevakuumuksesta, ei kuitenkaan kertamaksullisesta, suorittamansa maksut, enintään 15 prosenttia ansiotulon määrästä, kuitenkin niin, että maatalousyrittäjien eläkelain (467/68), yrittäjien eläkelain (468/69) tai lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain (134/62) 1 a §:n 2 momentin nojalla suoritettut pakolliset maksut saadaan vähentää edellä tarkoitetun rajoituksen estämättä, sekä

*Ehdotus***29 §**

Verovelvollisella on oikeus vähentää:

5) omasta ja perheenjäsenensä eläkevakuumuksesta, ei kuitenkaan kertamaksullisesta, suorittamansa maksut, enintään 15 prosenttia ansiotulon määrästä. Lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain (134/62) 1 a §:n 2 momentin nojalla suoritettut pakolliset maksut saadaan kuitenkin vähentää edellä tarkoitetun rajoituksen estämättä. Yrittäjien eläkelain, maatalousyrittäjien eläkelain ja maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain (/) nojalla suoritettut pakolliset maksut saadaan niin ikään vähentää kokonaistulosta edellä tarkoitetun rajoituksen estämättä, jos verovelvollinen on tehnyt tätä koskevan vaatimuksen veroilmoituksessaan ja edellyttäen, että maksua ei ole vähennetty elinkeinotulon verotamisesta annetun lain 8 §:n 4 kohdan nojalla elinkeinotoiminnan tulosta tai maatilatalouden tuloverolain 6 §:n 1 momentin 1 kohdan nojalla maatilatalouden tulosta; sekä

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 198 . Sitä sovelletaan ensimmäisen keran vuodelta 1982 toimitettavassa verotuksessa.

